

MATN VA GRAFIK MUHARRIRLARI BO'LIMINI O'QITISH METODIKASI**Normurodova Sadoqat Xoliqulovna****Shahrisabz davlat pedagogika instituti****Informatika va uni o'qitish metodikasi kafedrası katta o'qituvchisi.****E-mail: sadoqatnormurodova33@gmail.com****<https://orcid.org/0009-0009-1604-7456>****Xoliyorov Dilshod****Asadova Shaxina Halim qizi****Pedagogika fakulteti "Matematika va informatika" yo'nalishi talabalari****e-mail: dilshodxoliyorov35@gmail.com****<https://doi.org/10.5281/zenodo.14960918>**

Annotatsiya. Ushbu maqolada matn va grafik muharrirlarini o'qitish metodikasi, zamonaviy axborot texnologiyalari asosida samarali ta'lim berish usullari, o'quvchilarning kompyuter savodxonligini oshirish va amaliy ko'nikmalarni shakllantirish metodlari tahlil qilinadi. Xususan, interfaol o'qitish metodlari, loyihaviy va amaliy yondashuvlar, hamda o'quv jarayonida raqamli texnologiyalardan foydalanish masalalari yoritiladi.

Аннотация. В данной статье анализируются методики преподавания текстовых и графических редакторов, а также эффективные методы обучения, основанные на современных информационных технологиях. Рассматриваются интерактивные методы обучения, проектный и практический подходы, а также использование цифровых технологий в образовательном процессе.

Annotation. This article examines the methodology of teaching text and graphic editors, highlighting effective teaching methods based on modern information technologies. It explores interactive teaching methods, project-based and practical approaches, and the integration of digital technologies in the educational process.

Kalit so'zlar: matn muharriri, grafik muharriri, interfaol metod, dars metodikasi, amaliy topshiriq, raqamli texnologiyalar, pedagogik yondashuv.

Ключевые слова: текстовый редактор, графический редактор, интерактивный метод, методика урока, практическое задание, цифровые технологии, педагогический подход.

Keywords: text editor, graphic editor, interactive method, lesson methodology, practical task, digital technologies, pedagogical approach.

KIRISH. Zamonaviy jamiyatda axborot texnologiyalari kundalik hayotning ajralmas qismiga aylangan. Matn muharrirlari (Microsoft Word, Google Docs, LibreOffice Writer) va grafik muharrirlari (Adobe Photoshop, CorelDRAW, Canva) turli sohalarida faol qo'llanilmoqda. Ushbu dasturlarni puxta o'rganish nafaqat ofis ishlarini bajarishda, balki ilmiy tadqiqotlar, dasturlash, muhandislik va dizayn sohalarida ham juda muhim ahamiyatga ega.

Matn muharrirlari matn yaratish va tahrirlashda keng qo'llaniladi, bu esa biznes, ta'lim va ilmiy sohalarida samaradorlikni oshirishga xizmat qiladi. Grafik muharrirlar esa dizayn, marketing va san'at sohalarida ishlatiladigan asosiy vositalardan biri hisoblanadi. Bu dasturlar yordamida o'quvchilar nafaqat nazariy bilimlarni o'zlashtirish, balki amaliy ishlarni bajarish orqali mustaqil ravishda ishlash ko'nikmalarini rivojlantirishlari mumkin.

Ta'lim jarayonida matn va grafik muharrirlarini o'rgatish muhim metodik yondashuvlarni talab qiladi. Darslarda zamonaviy interfaol usullardan foydalanish, real loyihalar asosida o'quvchilarga mustaqil topshiriqlar berish, shuningdek, onlayn platformalardan foydalanish o'quv jarayonini yanada samarali qiladi. Ushbu maqolada matn va grafik muharrirlarini o'qitish metodikasining muhim jihatlari, ta'lim jarayonida qo'llaniladigan usullar va ularning samaradorligi haqida so'z yuritiladi.

Matn va grafik muharrirlarini o'qitish jarayonida samarali metodlardan foydalanish ta'lim sifati va o'quvchilarning qiziqishini oshirishga yordam beradi. Shu bois, ushbu maqolada matn va grafik muharrirlarini o'qitishda qo'llaniladigan eng samarali metodlar, pedagogik yondashuvlar va amaliy o'quv dasturlari haqida so'z yuritiladi.

Matn va grafik muharrirlarini o'qitishning asosiy yo'nalishlari. Matn muharrirlari hujjatlar yaratish, tahrirlash va formatlash imkoniyatlarini taqdim etsa, grafik muharrirlar tasvirlarni qayta ishlash va dizayn bilan bog'liq jarayonlarni boshqarishga yordam beradi. Ushbu dasturlarni o'rgatish jarayonida quyidagi metodlar samarali hisoblanadi:

1. Interfaol metodlar. Dars davomida o'quvchilarning faolligini oshirish uchun "Muammoli ta'lim", "Ochiq muhokama" va "Savol-javob" metodlari qo'llaniladi. O'quvchilarga real hayotga oid vazifalar berilib, ularga ijodiy yondashish imkoniyati taqdim etiladi [1].

2. Amaliy topshiriqlar. O'quvchilarga real hujjatlar yoki dizayn loyihalarini yaratish topshiriladi. Masalan, talabalar Microsoft Word yordamida rasmiy hujjatlar tayyorlash yoki Photoshopda grafik dizayn elementlarini yaratish bo'yicha mashg'ulotlar o'tashadi.

3. Loyihaviy metod. Talabalarga mustaqil yoki jamoaviy loyihalar ustida ishlash topshiriladi. Masalan, o'quvchilar guruh bo'lib reklama bukleti, plakat yoki rasmiy hujjatlar yaratishlari mumkin [2].

4. Differensial yondashuv. O'quvchilarning bilim darajasiga qarab mos topshiriqlar beriladi. Boshlang'ich darajadagilarga oddiy matn tahrirlash, ilg'or foydalanuvchilarga esa dizayn elementlari yaratish kabi topshiriqlar topshiriladi.

Matn va grafik muharrirlarini o'rganish jarayonida modulli o'qitish tizimi qo'llanilishi samaradorlikni oshiradi. Ushbu yondashuvda dars jarayoni kichik modullarga bo'linadi:

Modul 1: Matn muharrirlarining asosiy funksiyalari

Modul 2: Hujjatlarni formatlash va tahrirlash

Modul 3: Grafik muharrirlar bilan ishlash

Modul 4: Loyihalar yaratish va taqdim etish

Bu modul asosidagi yondashuv o'quvchilarga bosqichma-bosqich o'zlashtirish imkonini yaratadi.[3]

Axborot texnologiyalaridan foydalanish.

Raqamli texnologiyalarni ta'lim jarayoniga jalb qilish darslarni yanada qiziqarli va samarali qiladi.

Google Classroom, Moodle, va Microsoft Teams kabi onlayn platformalar yordamida topshiriqlar beriladi va baholanadi.

Video darslar va interaktiv qo'llanmalar orqali o'quvchilar mustaqil ravishda bilim olish imkoniyatiga ega bo'ladilar.

Virtual laboratoriyalar va dasturlash simulyatorlari yordamida grafik muharrirlar bo'yicha tajribalar o'tkaziladi.[4]

XULOSA. Matn va grafik muharrirlarini o'qitish jarayonida zamonaviy pedagogik yondashuvlardan foydalanish muhim ahamiyatga ega. O'quvchilarga amaliy mashg'ulotlar orqali bilim berish, real hayotga oid loyihalar yaratish va raqamli texnologiyalardan samarali foydalanish ularning kelajakdagi kasbiy mahoratini oshirishga yordam beradi.

Kelajakda ushbu yo'nalishda metodik tadqiqotlarni kengaytirish, zamonaviy dasturiy vositalarni yanada chuqur o'rganish va ta'lim dasturlarini takomillashtirish muhim ahamiyat kasb etadi.

Foydalanilgan adabiyotlar/Используемая литература/References:

1. "Ta'limda axborot texnologiyalari" – S.S. Muxlisov, R.U. Kuchkarbayev va F.X. Xazratov muallifligida 2021 yilda chop etilgan. Ushbu qo'llanma pedagogika ta'lim yo'nalishlari talabalari uchun mo'ljallangan bo'lib, fan dasturi asosida ishlab chiqilgan.
2. "Qurilishda axborot texnologiyalari" – A.A. Karimov tomonidan 2020 yilda nashr etilgan. Ushbu o'quv qo'llanma arxitektura va qurilish sohasida axborot texnologiyalarini qo'llashga bag'ishlangan.
3. Qodirov, F. "OPTIMIZATION OF TELECOMMUNICATIONS POWER SUPPLY SYSTEMS BASED ON RELIABILITY CRITERIA." *Science and innovation* 2.A12 (2023): 15-20.
4. F Qodirov. Aholiga tibbiy xizmatlar ko'rsatishning rivojlanishini iqtisodiy-matematik modellashtirish. *Scienceweb academic papers collection* . 2023/1/1.
5. Нормуродова, Садокат. "РАЗВИТИЕ ВООБРАЖЕНИЯ И НАВЫКОВ ТВОРЧЕСКОГО МЫШЛЕНИЯ УЧАЩИХСЯ 1-ГО КЛАССА ПРИ ОБУЧЕНИИ АЛФАВИТУ С ПОМОЩЬЮ ПРОГРАММЫ SCRATCH." *Предпринимательства и педагогика* 3.3 (2024): 144-150.
6. Xoliqulovna, Normurodova Sadoqat, and Norova Dilobar Baxromovna. "APP GYVER PLATFORMA IMKONIYATLARINI O'RGANISH." *Modern education and development* 17.4 (2025): 152-159.